

**COVID UŽ TAK VELMI NESTRAŠÍ.
LEN TU S NAMI JE.**

Keby tento nadpis prečítala žena, s ktorou som sa nedávno rozprával v pre ňu nesmierne akútnej a bolestivej situácii po tom, čo jej zomrel z plného zdravia mladý syn na COVID-19, nevstrebala by ani jeho prvú, ani druhú časť. Ako psychiater som mal doslova posvätný prístup k mnohým smutným príbehom, v ktorých hral rolu COVID-19. Mnohé z nich poznáte určite aj Vy. Pre náhle osamelú ženu, na ktorú práve myslím, už COVID-19 navždy bude strašný. Aj keby už zajtra zmizol. My, čo sme neprešli takou bolesťou, čo sme s novým koronavírusom ešte priamo nezápasili, alebo ktorí sme ho prekonali ani nevieme ako, prípadne aj s rôznymi komplikáciami a príznakmi, ale predsa len, my sa pozeráme do budúcnosti. Horizont budúcnosti nás ako čiara rozdeľuje na optimistov a pesimistov. To, prečo sa cítime byť skôr v jednej alebo druhej kategórii, nie je dané ani tak našimi znalosťami a skúsenosťami, šťastnou hviezdou, pod ktorou sme sa narodili, alebo nemilosrdným osudom, ale tým, aká je naša osobnosť. *Unitas multiplex et variabilis*, hovoril William Stern. Nieкто hrdo vztýči hlavu potom, čo prehral, a rany osudu prijíma s noblesou, iný sa uzatvára v ľúlosti nad sebou samým, hoci má všetko na dosah ruky.

Ja sa s vyššie uvedeným konštatovaním voľne stotožňujem. Nemôžem úplne alebo do detailov, práve kvôli tým tragickým a smutným príbehom. Ale ozýva sa vo mne optimista, ktorý sa vo mne ozýval už minulý rok, pretože ním vlastne som. Taká je moja *unitas multiplex et variabilis*. Optimista verí, pociťuje nádej, otvára dvere s tým, že uvidí niečo krásne, zmysluplné,

verí vo svoje skryté dobro a v dobro druhých. Nie je to niekto ľahkovážny, kto s nezáujmom alebo pohrdavo mávne rukou, či flegmatik, ktorého sa máločo emocionálne dotýka, a veľmi sa líši od pesimistu, ktorý sa stráca vo svojom očakávaní zlého konca či tragédie, ktorý na hladine budúcnosti takmer nikdy nevidí niečo pekné.

To však neznamená, že optimisti sú bezbrehí idealisti alebo ľudia veselí aj vtedy, keď na to nie je žiadny dôvod. Optimizmus je niečo ako vnútorný posilňujúci hlas, skryté presvedčenie, že to všetko dobre dopadne, i keď to práve nemusí vyzerať v prospech takéhoto presvedčenia, i keď indície smerujú skôr niekam inam.

Myslím si, že sa na nový koronavírus postupne adaptujeme. Vieme čo a ako robiť, vieme, čím ho s relatívne vysokou spoľahlivosťou zistiť, vieme, aké sú osvedčené terapeutické postupy, a vieme, ako sa ním spôsobené ochorenie správa. Očkovanie je stále dostupnejšie a máme istú nádej na konečne o niečo viac otvorený spoločenský život. Napriek tomu je COVID-19 všadeprítomný. V prostredí, ale aj kultúrne. Dýcha na nás z rôznych strán, pozerá na nás a my naň, a nevieme, či je medzi nami priepasť, boj, alebo či sa už náhodou nejakým zvláštnym spôsobom nedržíme za ruku. Prispôbujeme mu svoj životný rytmus, podobu toho, ako sa navzájom zdravíme, vnímame a stretávame. Čoraz častejšie zo vzdialenosti a online.

V tomto čase akejsi viery, že naozaj existuje leto – lebo aj na to už potrebujeme niečo ako vieru – v čase samoty, ostrovčekovitého bytia a rodinného zakuklenia, prichádza prvé číslo nášho časopisu v roku 2021 a ponúka isté zahriatie, zdôraznenie ľudskosti, dobre žitého života a hľadania jeho zmyslu. To všetko nájdete v texte pána docenta Karola Turčeka, ktorý s osobným pohnutím spomína na svojho otca Michala Turčeka, pri príležitosti stého výročia narodenia tohto pracovitého a nezdolného zakladateľa nášho časopisu, ale aj v obsiahlej reflexii pána doktora Petra Riesela, žiaka Jaroslava Skálu, v ktorej z nadhľadu a zároveň z istého vnútorného ponoru ponúka svoje názory na súčasné zneužívanie psychoaktívnych látok a liečbu závislostí. Intelektuálne Vás môže roziskriť článok od pána magistra Adama Kurillu, v ktorom sa sústreďuje na možnosti minimalizácie škôd spôsobených hazardom prostredníctvom nástrojov takzvaného zodpovedného hrania. No a napokon na našich stránkach pozývame na 14. slovenskú a 59. česko-slovenskú AT konferenciu, ktorá sa bude konať 25.-27. mája 2021 v online podobe. Budem rád, ak sa zatiaľ stretneme aspoň tam, alebo vlastne aspoň tak.

Dovtedy Vám prajem príjemný začiatok jari a účinné nastavenie úžasomerov na to všetko kvitnúce okolo nás!

Michal Patarák